

MEMO Voortgang uitvoeringsactiviteiten Regio Deal Drechtsteden – Gorinchem

Inleiding

Het is inmiddels twee jaar geleden dat de Regio Deal is gesloten tussen de Drechtsteden, Gorinchem, Provincie Zuid-Holland en het Rijk. Rijk en Regio investeren gezamenlijk ruim 45 miljoen euro in versterking van de brede welvaart via drie pijlers: Human Capital, Toegepaste Innovatie en Dynamische Oevers.

Het afgelopen jaar is door alle gemeenten, samen met provincie en rijks partners, voortvarend gewerkt aan de uitvoering van alle 20 projecten van deze Regio Deal. Hoewel we door corona niet alle onderlinge ontmoetingen hebben kunnen organiseren zoals beoogd, is er via een combinatie van fysieke ontmoetingen en via de digitale weg voortvarend tussen de partners samengewerkt aan de voortgang. Op 7 oktober 2021 was de eerste "Dag van de regio", eindelijk kon iedereen elkaar ontmoeten! Met een prachtig schip hebben we een vaartocht langs alle gemeenten gemaakt en zijn we aan boord met elkaar in gesprek gegaan over de verschillende projecten uit de drie pijlers. Ook dit jaar willen we weer een ontmoeting organiseren voor alle partners die zijn betrokken bij deze Regio Deal.

Deze memo gaat in op de huidige stand van zaken en waar de pijlers nu staan. Daarna volgt de tussenstand wat betreft de financiën. Vervolgens wordt behandeld of er aanleiding is om over te gaan op een herverdeling van de middelen bij de projecten.

Toegevoegd aan deze memo vindt u een overzicht met de stand van zaken per project en een kort verslag van de Drechtlabs. Apart ontvangt u de Handreiking van het Adviesteam Dynamische Oevers toegevoegd: "Alles draait om water – wonen, werken en recreëren aan de oevers -".

1 Stand van zaken resultaten per pijler

In dit hoofdstuk wordt voor elk van de drie pijlers een beknopte weergave van de stand van zaken gegeven. De samenvattingen per project worden verderop in deze memo gegeven. De uitgebreidere tussenstand per project, waarbij aanvullend gebruikt wordt gemaakt van een stoplichtmodel, is te vinden in de bijlage 'Tweede meting Uitvoeringsprogramma Regio Deal Drechtsteden - Gorinchem'.

HUMAN CAPITAL

In de oorspronkelijke dealtekst die bij de aanvang van de Regio Deal is opgesteld zijn er per pijler doelen gesteld voor de te behalen resultaten. Voor de pijler Human Capital is er om talent aan te trekken, te behouden en te ontwikkelen, en om de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven te versterken een aantal projecten in het leven geroepen. (1) Vanaf 2021 worden op het Leerpark Dordrecht onder de projectnaam Dordrecht Academy minimaal drie Associate Degree-opleidingen aangeboden. Dit wordt in vijf jaar uitgebouwd tot 10-12 opleidingen. Vanaf 2020 start binnen project Dordrecht Academy de Career Boost, en wordt in 2021 een lectoraat opgericht dat in samenwerking met het bedrijfsleven innovatieagenda's ontwikkelt. (2) Gorinchem heeft in 2023 een Innovatie- en Afstudeercentrum (IAC), wat zowel een fysieke plek als een regionaal programma is. (3) Het project MBO aanpak draagt zorg voor het oprichten van een samenwerkingsplatform om medewerkers op mbo-niveau bij- en om te scholen. Daarnaast worden er twee projecten opgestart om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen: (4) de Sociale Dienst Drechtsteden start in samenwerking met partners het programma Afstand Arbeidsmarkt (Perspct) om mensen met een langdurige afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam aan werk te helpen en (5) het project Kansrijk op Nedstaal terrein begeleidt werklozen duurzaam naar een betaalde baan via een praktijkleerprogramma.

Stand van zaken projecten Human Capital

Over het algemeen, met wat coronaperikelen daargelaten, gaat het goed met de voortgang. De werkzaamheden rondom Dordrecht Academy en de Innovatie- en Afstudeercampus Gorinchem liggen op schema. Wel is het zo dat de drie beoogde AD opleidingen in 2021 niet zijn gestart. In 2022 starten zes opleidingen, waarbij de aanmeldingen nu wel voldoende zijn voor een succesvolle start. Het afgelopen jaar is de businesscase van het I-lab in Gorinchem goedgekeurd en is ook de coöperatie opgericht. De mbo-aanpak heeft een kleine achterstand van ongeveer drie maanden opgelopen, maar dit geeft geen reden tot zorgen. Er is een nieuwe communicatiestrategie ontwikkeld en de eerste leerwerktrajecten zijn gestart. Het programma van de Sociale Dienst (Perspct) is als gevolg van corona voor een deel gesloten geweest. Inmiddels zijn ze weer open, met 320 kandidaten in het programma, maar de effecten van corona zijn nog

wel voelbaar. Voor het praktijkleerprogramma op het Nedstaal terrein zijn de juiste contacten gelegd, hierbij wordt verwacht dat dit jaar het beoogde aantal deelnemers in traject worden gezet.

TOEGEPASTE INNOVATIE

In de oorspronkelijke dealtekst die bij de aanvang van de Regio Deal is opgesteld zijn er per pijler doelen gesteld voor de te behalen resultaten. Voor de pijler Toegepaste Innovatie zijn die als volgt. Het innovatiedistrict op de campus Leerpark in Dordrecht wordt versterkt door de bouw van de Maakfabriek, waardoor innovatiefaciliteiten worden toegevoegd en innovatief MKB, start-ups en scale-ups zich kunnen vestigen en gezamenlijk innovaties kunnen ontwikkelen. Daarnaast wordt digitalisering bevordert door minimaal drie innovatieprojecten te starten op het gebied van data, veiligheid en vaardigheden, onder meer door het beter benutten van het glasvezelnetwerk. In 2022 zijn er vier triple helix consortia gevormd, die gezamenlijk innovaties ontwikkelen voor de maatschappelijke uitdagingen in de sterke sectoren in de regio, zoals de (maritieme) maakindustrie en zorg. Op deze thema's moet een programmatische aanpak (roadmap) worden ontwikkeld waarbij de partners in consortia gezamenlijk innovatieprojecten ontwikkelen. Op basis van deze roadmaps ontwikkelen de consortia innovatieprojecten die gericht zijn op de latere fase van innovaties in het valideren, demonstreren en vermarkten van ideeën.

Stand van zaken projecten Toegepaste Innovatie

De voortgang binnen de pijler Toegepaste Innovatie ligt op koers om de gestelde doelen te behalen. Stand van zaken Maakfabriek is dat de partijen (Focus-on/ joint venture investors, DaVinci en gemeente) inmiddels zover zijn dat de programma's zijn uitgewerkt. Inzet blijft om een vooraf een intentieovereenkomst te tekenen waarmee de partijen zich committeren aan de ontwikkeling. Daarnaast moet de Maakfabriek ruimte gaan bieden voor parkeren gekoppeld aan een stations ontwikkeling. Verder wordt op basis van het stedenbouwkundigplan een architectenuitvraag gedaan, om tegelijkertijd ook een beter beeld te krijgen bij de stichtingskosten en daarmee de huurprijs.

De roadmaps worden momenteel met een vertegenwoordiging van triple helix partijen in sturgroepen uitgewerkt. Hierbij wordt ook gewerkt aan een communicatiestrategie, en wordt er al met eerste projectideeën en consortia gestart. Oa. voor de digitaliseringsopgave zijn drie programma's (een 5G Internet of Things Fieldlab, Living Lab Leefbare Binnenstad Dordrecht, en een programma voor de versterking van digitale veiligheid, vaardigheden en infrastructuur) opgesteld. Voor de zorginnovatie loopt het project 'Dare to cross'.

Tot slot heeft HI (Holland Instrumentation) een plek gekregen heeft op het Leerpark, onderdeel van de campus SCALE. HI Delta zal een verbinding moet vormen met het Zuid-Hollands technologisch netwerk. Het programmateam zal verder uitgebouwd worden op locatie.

DYNAMISCHE OEVERS

In de oorspronkelijke dealtekst die bij de aanvang van de Regio Deal is opgesteld zijn er per pijler doelen gesteld voor de te behalen resultaten. Voor de pijler Dynamische Oevers zijn die als volgt. Er vinden twee tot drie bedrijfsverplaatsingen plaats waardoor de bestaande multimodale infrastructuur (container terminals) beter wordt benut, meer goederenvervoer over water plaatsvindt, het wegennet wordt ontlast, bestaande bedrijventerreinen beter worden benut en er ruimte is ontstaan voor clustering van bedrijven en voor woningbouw aan de oevers. Ook worden de oevers substantieel beter benut door een duidelijker onderscheid in ruimtelijke plannen van de diverse typen (watergebonden) bedrijventerreinen, in samenhang met de ontwikkeling van woningbouwlocaties en natuur. Verder wordt de kwaliteit van natuur en biodiversiteit versterkt en de klimaatbestendigheid vergroot door de aanleg van een getijdenpark. Dit park biedt dat ruimte aan de dynamiek van de rivier en combineert dit met natuurontwikkeling die substantieel meer mogelijkheden biedt voor recreatie en biodiversiteit. Tot slot wordt de bereikbaarheid van de oeverkades aanzienlijk vergroot door de aanleg van nieuwe fiets- en wandelpaden en door toevoeging van vraaggericht vervoer over water. Het vraaggericht vervoer over water wordt verduurzaamd en de exploitatie wordt geoptimaliseerd door inzet van schone, snelle, kleine boten in aanvulling op het bestaande netwerk met waterbussen, zodat het (recreatieve) netwerk in het gebied beter is ontsloten en vervoer over de weg wordt ontmoedigd.

De pijler Dynamische Oevers kent een grote verscheidenheid aan projecten. In de aanvraag Regio Deal zijn vier types oeverprojecten/ subpijlars gedefinieerd: de bedrijfsverplaatsingen, de doorbraakprojecten voor locaties langs de Noordoevers, de projecten voor versterking van de kwaliteit en beleefbaarheid van de oevers en de experimenten met vraaggericht vervoer. Dit heeft in 2020 geleid tot 11 ingediende projecten voor middelen uit de Regio Deal, terwijl er 14 projecten waren gedefinieerd in de propositie. Daarnaast is op verzoek van het ministerie van LNV het project "Verkenning Natuurambitie grote rivieren" toegevoegd om op de inhoud verbinding te maken met het getijdenpark. Hieraan zijn geen middelen uit de Regio Deal gekoppeld. Om de doelstellingen van deze pijler overeind te houden is gekeken naar een gebalanceerde mix van type projecten.

Stand van zaken projecten Dynamische Oevers

Over het algemeen zijn er mooie stappen gezet in de afgelopen twee jaar. We zien hier echt dat de middelen vanuit de Regio Deal en de bijbehorende cofinanciering een stevige impuls zijn voor de projecten in deze pijler. Ondanks corona en de beperkingen die dit met zich heeft meegebracht zien we goede voortgang. Een aantal projecten heeft lichte vertraging opgelopen ten opzichte van de oorspronkelijke planning. De verwachting is dat uitvoering in een enkel geval tot maximaal 2025 uitloopt. Dit past nog steeds binnen de termijn van de Regio Deal. In de tussentijd wordt de planning en voortgang goed gemonitord.

De twee bedrijfsverplaatsingen: (1) Dolderman naar Tweede Merwedehaven en (2) Peute naar Nedstaal terrein lopen goed op schema. Voor het derde project, Tweede en Derde Merwedehaven, is een overeenkomst gesloten over de koop van het terrein aan de Tweede Merwedehaven door de ROM-D. Voor wat betreft de Derde Merwedehaven en de mogelijke koop zitten we momenteel nog in de wachtkamer tot de provincie aangeeft wanneer (en onder welke condities) er concreet gesproken kan worden over verwerving.

Bij de tweede subpijler zijn zowel Hendrik-Ido-Ambacht als Zwijndrecht voortvarend aan de slag gegaan met de Noordoever. De toegezegde middelen vanuit de Regio Deal zijn hier een goede impuls om de projecten vlot te trekken.

Onder de subpijler gericht op het versterken van de kwaliteit en beleefbaarheid van de oevers vallen IJzergieterij, Lingeoever – transformatie Arkelsedijk, Noordkade (Waterbusplein), Veerplein, Transferium Kinderdijk - Alblasterdam en Uitwerking Natuurambitie grote rivieren. Het getijdenpark is geen afzonderlijk project binnen deze Regio Deal, maar loopt in een aantal projecten als onderdeel mee. Daarnaast wordt er op dit onderdeel actief afstemming en samenwerking gezocht met de provincie en de gemeenten Rotterdam en Ridderkerk. Noemenswaardige zaken bij deze subpijler zijn dat de Uitwerking Natuurambitie grote rivieren is afgerond en dat de werkzaamheden aan de Noordkade in een vergevorderd stadium zijn. Bij de projecten in deze subpijler verloopt het over het algemeen redelijk volgens planning.

De subpijler experimenten met vraaggericht vervoer behelst het project Innovatief Personenvervoer over Water. De start van het varen werd beperkt door de maatregelen die nodig waren om het coronavirus in te dammen. Dit heeft de planning wat onder druk gezet. Het vervoersplan is nu gereed en geeft aan waar de potentie ligt. Het vervoersplan is verder uitgewerkt naar een business case, een marketing plan en een onderzoek naar de commitment van bedrijven op deze pilot. Ondertussen zijn de eerste routes in een testvaart gevaren. Er zijn twee beschikbare boten die de eerste routes kunnen gaan varen. We starten met varen in juni 2022.

De fietspaden zijn ook geen direct onderdeel geworden van deze Regio Deal, maar lopen waar mogelijk mee in de projecten aan de oevers. Daarnaast is er in de Handreiking van het Adviesteam Dynamische Oevers aandacht besteed aan dit aspect als onderdeel van de integrale ontwikkeling aan de oevers.

2 Tussenstand financiën

De Rijksbijdrage vanuit de Regiodeal bedraagt € 22,5 miljoen (incl. BTW).

Het geraamde BTW BCF hierin bedraagt € 2.106.000 zodat netto € 20.394.000 beschikbaar is. De totale uitvoeringsbegroting van de 20 projecten bedraagt € 77.955.858. De totale begroting van projecten overstijgt de 50% verdeling. Dit betekent dat binnen het totale programma (deel)projecten onder de vlag van de Regiodeal worden uitgevoerd en daar de rijksbijdrage aan verbonden is en andere delen niet als onderdeel van de Regiodeal uitgevoerd worden. De delen die geen onderdeel zijn van de deal komen volledig ten laste van de deelnemende gemeenten.

De bijdragen van individuele gemeenten, de provincie Zuid-Holland en ander partners maken geen onderdeel uit van dit overzicht. Alleen de uitgaven die voor de subsidie van het rijk relevant zijn, zijn in dit overzicht opgenomen.

De kosten over 2020 bedroegen € 108.240. In 2021 waren de totale kosten € 4.812.950 en zijn per pijler als volgt :

Pijler	Totale kosten	Subsidiabele uitgaven 2021	Subsidie 2021 bestedingen	2021 BTW BCF
Pijler Dynamische Oevers	€ 52.351.208	€ 1.057.775	€ 535.201	€ 82.565
Pijler Uitvoeringskosten (VAT)	€ 1.186.650	€ 226.177	€ 66.853	€ 10.148
Pijler Human Capital	€ 15.368.000	€ 2.441.163	€ 1.379.233	€ 125.517
Pijler Toegepaste Innovatie	€ 9.050.000	€ 1.087.835	€ 812.255	€ 296
Totaal	€ 77.955.858	€ 4.812.950	€ 2.793.542	€ 218.526

In de uitvoering blijkt dat elk project zijn eigen ritme en uitvoeringsplanning heeft. Met name in de grote infrastructurele projecten is veel tijd benodigd voor de technische voorbereiding en juridische en planologische vereisten. De verwachting is dat na de gunningsfase de uitvoeringskosten snel zullen worden gemaakt.

3 Eventuele herverdeling van de middelen

Op 1 juni 2022 was de deadline om voortgangsinformatie aan te leveren. Hieruit komt naar voren dat alle projecten voldoende voortgang tonen en de benodigde cofinanciering hebben georganiseerd. Er is derhalve geen aanleiding om toegekende middelen te herverdelen. In bijlage 1 is een beknopte weergave van de voortgang per project te lezen. Een uitgebreide verantwoording is te lezen in de bundel 'Tweede meting Uitvoeringsprogramma Regio Deal Drechtsteden - Gorinchem'.

Stand van Zaken Projecten Regio Deal Drechtsteden – Gorinchem

Pijler 1: Human Capital

Project	Omschrijving	Stand van zaken
Dordrecht Academy	Associate Degree-opleidingen (hoger onderwijs) op het Leerpark Dordrecht via minimaal drie AD-opleidingen. Dit wordt in vijf jaar uitgebouwd tot 10-12 opleidingen. Voor realisatie van de opleidingen en om daarvoor bekostiging te krijgen is het noodzakelijk dat positief wordt besloten op de macrodoelmatigheid en de aanvraag toets nieuwe opleidingen. Ook start de Career Boost. Via Career Boost komen studenten en bedrijfsleven bij elkaar waardoor vraag en aanbod van minoren, stages en afstudeerplaatsen beter op elkaar aansluiten. Tot slot wordt een lectoraat opgericht dat in samenwerking met het (georganiseerde) bedrijfsleven innovatieagenda's ontwikkelt.	De voorbereiding van studiejaar 2022-2023 en diverse activiteiten rondom Career Boost zijn in uitvoering. In september 2022 start de Dordrecht Academy met 6 AD-opleidingen. De bouw van het Kopgebouw is van start gegaan.
Innovatie en Afstudeercampus Gorinchem	Gorinchem bouwt een Innovatie- en Afstudeercentrum (IAC): dat is zowel een fysieke plek als een regionaal programma ter versterking van de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, zowel wat betreft opleidingseisen (doorlopende leerlijnen, leven lang ontwikkelen) als innovatiebehoefte. Het gaat hierbij ook om het creëren van een doorlopende leerlijn van vmbo (regio Gorinchem) naar mbo op de beroepencampus Gorinchem, mbo in de Drechtsteden en het Associate Degree op Dordrecht Academy.	De gemeenteraad Gorinchem heeft naar aanleiding van de definitieve business case budget beschikbaar gesteld voor de uitwerking en realisatie van het i_lab. Op 28 oktober 2021 is de coöperatie i-lab UA opgericht. Ondertussen zijn op alle drie de genoemde sporen activiteiten opgezet in samenwerking met scholen en bedrijven. Tevens wordt een sterke verbinding gemaakt met andere initiatieven binnen de Regiodeal, zoals Careerboost. Er is enige vertraging aangaande de verbouwing en inrichting van de definitieve locatie.
MBO aanpak	De Drechtsteden hebben met onderwijspartners en het bedrijfsleven een samenwerkingsplatform opgericht om medewerkers op mbo-niveau bij- en om te scholen naar mbo-	In 2021 is uitvoering gegeven aan 70% van alle activiteiten. Er is een achterstand in gerealiseerde leerwerktrajecten (80 minder dan gepland) maar die worden in 2022 en 2023

	niveau binnen sectoren waarvoor nu en in de toekomst vraag is op de arbeidsmarkt. De mbo-aanpak luistert naar de naam 'Baas over je eigen toekomst'.	ingelopen. In oktober is op het leerpark bij de Duurzaamheidsfabriek in samenwerking met partners gestart met Werkinzicht. De beroepentuin heeft hier ook haar intrede genomen. Op deze fysieke locatie zullen ondernemers, studenten, werkzoekenden, opleiders elkaar ontmoeten. Daarnaast heeft er in december 2021 en januari 2022 een grote arbeidsmarktcampagne plaats gevonden voor GKN/Fokker. Via de social media kanalen heeft er een doorontwikkeling plaatsgevonden en is het bereik vergroot. Het aantal bedrijven wat deelneemt aan de MBO aanpak is ook toegenomen. Door corona hebben de live events niet plaats gevonden. Het promoten van leven lang ontwikkelen bij werkgevers krijgt steeds meer aandacht en vertaald zich ook in concrete acties. De komende tijd zullen meer succesverhalen over activiteiten van BAAS worden gedeeld. De verbinding tussen de diverse stakeholders en partners levert steeds meer samenwerking op en versterken de doelstellingen van doelmatigheid mbo/ om en bijscholing en regionale intersectorale samenwerking. Door maatwerk opschaalbare activiteiten en promotiewerk van BAAS laten wij zien dit investeren in mensen bijdraagt aan onze brede welvaart en dit in een belangrijke schakel is tussen vmbo en hbo.
Afstand Arbeidsmarkt (Perspct)	De Sociale Dienst Drechtsteden kent een succesvol programma om mensen met een langdurige afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam aan werk te helpen (Perspct, 100 mensen per jaar). Dit gebeurt in samenwerking met het UWV, maatschappelijke partners en Werkgevers Drechtsteden. Dit programma wordt uitgebreid om meer mensen vanuit diverse doelgroepen te kunnen bedienen.	Als gevolg van corona en de bijbehorende maatregelen is Perspct voor een deel gesloten geweest. Voor de doelgroep gericht op ontwikkelen is gedurende de afgelopen periode alleen sprake geweest van digitale dienstverlening voor die mensen die digitaal vaardig genoeg waren om dit te volgen. Tot op heden is de instroom voor de Werkfit aanpak van Perspct (doelgroep die ten gevolge van de coronacrisis een ondersteuningsvraag hebben richting werk/arbeidsmarkt) minder groot dan voorzien. Perspct is inmiddels weer open maar de coronamaatregelen en de impact op de doelgroep maakt dat instroom vertraging oploopt en afwijkt van voor corona. Daarnaast zien we een afwachtende houding van de werkgevers in het netwerk waar deze mensen geplaatst kunnen worden. 29-03-2022: Ivm de coronamaatregelen is Perspct sinds maart 2022 weer volledig open en in bedrijf. Resultaten:

		2021: 151 uitstroom uit de uitkering plus 35 parttime betaalde baan 2022 tm 14 maart: 45 uitstroom uit de uitkering en 8 parttime betaalde baan. Op dit moment zitten 320 kandidaten in het programma. Het is goed om hier te benoemen dat we voorzien dat de doelgroep die we bedienen al dan niet als gevolg van corona grote vraagstukken hebben. De verwachting is daarom dat de ontwikkelweg langer gaat duren en dat de gewenste resultaten onder druk komen te staan. De groep die binnen een jaar aan de slag kan is voor zover we kunnen voorzien een stuk kleiner, ingegeven door de problematieken en de huidige omstandigheden. Hoewel de dienstverlening er weer is zien we dat kandidaten zelf ook te maken hebben met ziekte (corona, griep, etc) of ziekte in hun omgeving die van invloed is op hun vermogen om je vol in te zetten op je ontwikkeling. Het getal van 320 staat voor de kandidaten waarom Perspct een dienstverlening heeft waarbij we gezien voorstaande al een differentiatie hebben gemaakt. We pakken mensen die meer nodig hadden dan voorheen nu wel al op, maar dan met een andere dienstverlening. We werken vervolgens toe naar het intensieve programma wat zo succesvol is gebleken voor de uiteindelijke concrete stappen naar werk. We bedienen dus per jaar meer dan de genoemde 300, met de kanttekening dat een groot deel van deze groep vermoedelijke langer dan een jaar nodig heeft..
Kansrijk op Nedstaalterrein	Op het voormalige Nedstaalterrein in Alblasterdam start een praktijkleerprogramma waarmee werklozen duurzaam naar een betaalde baan worden begeleid. De gemeente Alblasterdam, de Sociale Dienst Drechtsteden, het Da Vinci College en de (toekomstige) gevestigde bedrijven werken daartoe samen.	Begin 2021 zijn de bedrijfscontactfunctionarissen aan het inventariseren welke profielen werkgevers zoeken om vanuit het onderwijstraject succesvolle uitstroom naar werk mogelijk te maken. In samenwerking met Da Vinci wordt hierop het onderwijsprogramma afgestemd, passend binnen de reguliere BBL-trajecten. In samenwerking met de gemeente Zwijndrecht wordt de eerste groep gerekruteerd. Voor de realisatie van de accommodatie wordt nog gewacht op het begin van de bouwwerkzaamheden van bedrijven op het Nedstaal terrein. In Q2 van 2021 is contact gelegd met de "Matchmakers" en het lokale Jeugdpoint die de vroegtijdige schoolverlater benaderen. (Huisbezoeken zijn i.v.m. maatregelen niet mogelijk). Daarnaast is contact gelegd met de SDD om jongeren uit de "bakken" een perspectief te bieden. De in

		Alblasserdam te vestigen Lokale Toegang (breed hulploket operationeel in mei 2022) wordt ook ingeschakeld om mensen te rekruteren voor deelname aan dit project praktijkleren. Hoewel de bouwwerkzaamheden op het Nedstaal terrein nog niet gestart zijn willen we toch dit jaar het beoogde aantal deelnemers in traject gaan zetten. De stageplekken zullen nog niet op het Nedstaal terrein plaats kunnen vinden, maar gezocht worden bij de lokale bedrijven. In verband met de beperkende maatregelen is de start van de eerste groep doorgeschoven naar Q2 van 2022. Daarnaast is in ruime mate aansluiting gezocht met andere bedrijven. Zij hebben aangegeven de faciliteit te willen benutten voor eigen (na)scholingsactiviteiten die veelal vanuit de eigen O & O middelen worden gefinancierd, waarbij Da Vinci via contractonderwijs een aanbieder kan zijn. In een recent gesprek met Da Vinci en Oceanco is de wens vanuit de bedrijven naar voren gekomen om alle scholingsactiviteiten zoals die nu nog door bedrijven zelf gedaan worden samen te laten werken en op deze manier een werk- ontwikkeltraject te laten ontstaan dat ruimte biedt voor MBO 1 tot en met MBO 5-6. Het praktijkleren op het Nedstaalterrein vormt daar een onderdeel van. Op die manier ontstaat er een, geografisch gezien, gebied vanaf Kinderdijk tot en met Papendrecht waar werk en scholing in een veelheid aan niveauvariëaties beschikbaar is.

Pijler 2: Toegepaste innovatie

Project	Omschrijving	Stand van zaken
Maakfabriek	Om de campus Leerpark voor de regio te versterken wordt de Maakfabriek gerealiseerd, die ruimte moet geven aan startups en scale-ups en innovatieve MKB-bedrijven om innovaties te ontwikkelen. Om de realisatie van de Maakfabriek een stevige impuls te geven wordt een innovatiecentrum voor de technologische industrie ontwikkeld, door een joint venture van regionale bedrijven. De realisatie van dit centrum kan de bouw van de Maakfabriek, en daarmee de campusontwikkeling in de regio, versnellen.	Er ligt in opdracht van de investeerders (de beoogd joint venture partijen) een programma voor de Maakfabriek dat rekening houdt met de ambities en huisvestingswensen van zowel DaVinci/ Bouwmensen, Focus on en de start-ups / scale-ups. Daarnaast is in het schetsontwerp rekening gehouden met 150 parkeerplekken voor eigen gebruik, aangevuld met nog eens 150 parkeerplekken voor algemeen gebruik, gelieerd aan de campus bezoekersdoelgroepen. Samen met de ontwikkelaar wordt onderzocht wat nodig is om te zorgen dat de gemeente eigenaar wordt van deze parkeerplekken voor algemeen/ publiek gebruik.

		De voortgang wordt momenteel vooral bepaald door de vooraf te maken afspraken tussen investeerders en DaVinci over de huurprijzen en de investering voor rekening van DaVinci in de fit out/ afbouw. Daarover vinden momenteel de gesprekken plaats en worden de bouwkostenramingen uitgewerkt. Gemeente is daarin verder geen partij. Zodra er overeenstemming is over huurprijs en investeringen voor rekening van DaVinci/ Bouwmensen, kan de LOI door partijen ondertekend worden. Daarna volgt onderhandeling over de verkoop van de grond (gemeente is thans nog eigenaar) en zullen de verdere voorbereidingen t.a.v. het ontwerp, de stedenbouwkundige inpassing (ook rekening houdend met het station), evt. nog te volgen planologische procedures, enz. volgen. Op dit moment hangt de planning vooral op de in de LOI vast te leggen huur/ investeringsafspraken. Dit ter voorkoming dat achteraf hierover discussie ontstaat en alsnog de voortgang op de realisatie zal stokken.
Innovatie Roadmaps	Met het programma Innovatie Roadmaps wil Drechtsteden de innovatiekracht op een aantal belangrijke thema's vergroten (smart manu-facturing, duurzaam varen, deltatechnologie en zorginnovatie.) De innovatiekracht wordt vergroot door het bij elkaar brengen van bedrijven, andere innovatiepartners en onderwijs (consortia), en worden bestaande initiatieven op de thema's binnen programma's (roadmaps) bij elkaar gebracht, zodat innovatieprojecten kunnen worden versneld en opgeschaald. Voor het opstellen en uitvoeren van de roadmaps worden bedrijven in de trekkersrol gezet, waarbij ze ondersteund worden door business developers en het regionale netwerk. De aanpak wordt uitgevoerd door Drechtsteden (opdrachtgever), Economic Development Board Drechtsteden (EDB) en Innovation Quarter (IQ).	De aangetrokken business developers zijn sinds eind 2020 het innovatienetwerk op de betreffende thema's aan het doorgronden om uiteindelijk gezamenlijk een missie, visie en mijlpalen te kunnen definiëren die gezamenlijk de roadmap vormen. Deze worden momenteel met een vertegenwoordiging van triple helix partijen in stuurgroepen uitgewerkt. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan een communicatiestrategie om het bredere netwerk aan te sluiten. Ook wordt er al met eerste projectideeën en consortia gestart. De Roadmaps zijn opgestart en de stuurgroepen (met diverse stakeholders uit het onderwijs en bedrijfsleven en bestuurders) lopen. De eerst subsidies voor concrete projecten en samenwerkingen zijn beschikt en diverse bijeenkomsten en netwerkoeverleggen zijn georganiseerd. Daarnaast zijn er diverse innovatiefondsen die de innovatie van start-ups en scale-ups bevorderen ihkv de Groeiagenda. De secretarissen weten elkaar te vinden om de effectiviteit en efficiëntie van innovatiestimulering in de regio te optimaliseren. Daarnaast worden de contacten onderling tussen overheid, onderwijs, de

		diverse stakeholders uit het bedrijfsleven, de Roadmaps en de innovatiefondsen geïntensiveerd en weet men elkaar steeds beter te vinden.
Digital Mainport	Het gedeelde publieke eigendom van het zakelijk glasvezelnetwerk in de regio wordt ingezet als kans voor een koploperspositie in het ontwikkelen van innovaties met nieuwe digitale toepassingen. In het voorjaar is in de regio het initiatief genomen om Digital Mainport als digitaliseringsplatform een impuls te geven door een perspectief op digitalisering in de regio en infrastructuur te ontwikkelen (een digitale roadmap). Het doel is om concrete digitaliseringsprojecten te starten op het gebied van smart industry of smart society die bijdragen aan de brede digitalisering van de regio.	Sinds september 2020 is een business developer aan de slag gegaan de digital roadmap verder uit te werken en de kansen voor digitalisering in Drechtsteden te identificeren. Hierbij wordt nadrukkelijk de samenhang gezocht met het Regio Deal-project Innovatie Roadmaps, vooral bij digitalisering van de maakindustrie (smart manufacturing) en zorginnovatie. Er ontstaan 3 programma's die bijdragen aan de genoemde doelstellingen, waarvoor in 2021 verschillende projecten worden ontwikkeld. Sinds Q1 is er een projectgroep waar ook de PZH bij betrokken is, naast de business developer en de gemeente. Bestuurlijk is hier ook veel aandacht voor.

Pijler 3: Dynamische Oevers

Project	Omschrijving	Stand van zaken
Nedstaal-Peute	Met dit project wordt de verplaatsing van het Dordtse bedrijf Peute naar het Nedstaalterrein als eerste in een grotere schuifoperatie gerealiseerd. De bedrijfsverplaatsing zelf draagt bij aan het versterken van goederenvervoer over water en daarmee aan het ontlasten van de A15/N3 en het onderliggend wegennet.	Stand van zaken/planning: Aankoop 8 hectare Nedstaal terrein door ROM-D is gerealiseerd. Het bouwrijp maken (inclusief sloop) van het Nedstaal terrein loopt. Overdracht van SVE aan ROM-D en vervolgens direct aansluitend van ROM-D aan Dudok is voorzien in april 2022. 2020-2023 engineering en aanleg interne verbindingsweg inclusief verwerving benodigde gronden loopt.
Dolderman	De verplaatsing van Dolderman vanuit de binnenstad van Dordrecht naar de tweede Merwedehaven is bij uitstek een voorbeeld van het juiste bedrijf op de juiste plek. Door deze verplaatsing wordt daarnaast ruimte vrijgespeeld voor woningbouw en daarmee een impuls gegeven aan het woningbouwprogramma zoals opgenomen in de Groeiagenda.	Het juridische kader met de vaststellingsovereenkomst en de erfpachtovereenkomst is volledig afgerond. De firma Dolderman is daarmee thans de erfpachter van het terrein. Ook de herontwikkeling van de achterblijvende locatie is reeds in voorbereiding, al heeft dat een eigen traject.
Noordoevers I	Op de Noordoevers in Zwijndrecht moet een doorbraak gemaakt worden in de realisatie van woningbouw. De locatie kan door de mogelijkheid om (dure) woningen te realiseren een doorbraak leveren in de uitvoering van de regionale groeiagenda, zowel kwalitatief als kwantitatief.	- De gemeenteraad heeft op 8 september 2020 ingestemd met de Nota van Uitgangspunten voor het project Noordoevers en een krediet beschikbaar gesteld voor het opstellen van het masterplan Noordoevers. Uitgangspunt hiervoor zijn de op 4 mei 2020 geformuleerde deelprojecten. Definitief schetsontwerp: Q1 2021 - Financiële doorrekening definitief schetsontwerp: Q2 2021

		- Presentatie definitief schetsontwerp aan B&W/gemeenteraad/omwonenden: Q2 2021 - Proefverkaveling incl. financiële doorrekening: Q4 2021 - Presentatie proefverkaveling aan gemeenteraad: Q1 2022
Noordoevers II	Het bedrijventerrein Noordoevers wordt getransformeerd tot een hoogwaardige en duurzame woon-, werk- en verblijfsomgeving. Het gebied voorziet in ca 500 woningen en commerciële ruimten waaronder horeca.	Het proces om te komen tot sanering van Veersedijk 301/303 loopt. Na gereedkomen van het saneringsplan en afgifte van de saneringsbeschikking heeft eind 2021 de aanbesteding plaatsgevonden. Met de geselecteerde aannemer worden gesprekken gevoerd gericht op uitvoering van de sanering in het tweede en derde kwartaal van 2022. In het aanbestedingsproces is gebleken dat de hoeveelheid niet-reinigbare grond aanzienlijk groter is dan aanvankelijk ingeschat. Dit onderdeel wordt alsnog een aparte aanbesteding.
Veerplein	Op het Veerplein wordt ingezet op opwaardering van de oevers. Deze worden beter bereikbaar voor inwoners en bezoekers en verhogen de natuurwaarden langs de rivier.	Het gesloten dijkseizoen is van 1 oktober 2021 tot en met 1 april 2022. Een deel van de werkzaamheden kan niet in het gesloten dijkseizoen worden uitgevoerd. Vandaar dat 31 januari 2022 is gestart met deel 1 van het gebied, na 1 april kan deel 2 worden uitgevoerd. In mei 2022 volgt het raadsbesluit tot kredietaanvraag voor de kadevervanging welke eind 2022 in uitvoering komt. Deze vervanging neemt c.a. 1 jaar in beslag. In 2024 zal gestart worden met de uitvoering van het laatste deel Boulevard/Veerplein. In 2024 is project Veerplein gereed.
Noordkade (Waterbusplein)	Het waterbusplein is een moderne verblijfs- en werkplaats met horeca, sport en verblijfsruimte aan het water, met een kwalitatief hoogwaardige inrichting. De (getijde)rivier moet er meer beleefd kunnen worden. Het waterbusplein is een modern transferium/ OV-hub met recreatieve verbindingsmogelijkheden.	Bouw en inrichting van het Waterbusplein is volop gaande: na vaststelling van het bestemmingsplan in december 2019 en verlening van de omgevingsvergunning in november 2020 in begin 2021 gestart met het proces van bouw en hoogwaardige inrichting. Eind 2022 zal de ontwikkeling van De Noordkade/Waterbusplein gereed zijn.
Lingoevers – transformatie Arkelsedijk	Het project transformatie Arkelsedijk is het startpunt van de ontwikkeling van de Vleugels van Gorinchem tot een nieuw bruisend stadsdeel. Van de Lingoevers tot aan de oevers van het kanaal van Steenenhoek, pal naast de oude binnenstad, moet een kleurrijk stedelijk gebied ontstaan met een stoer en eigenzinnig karakter.	Zijn opgestart: - Landschapsplan Lingoevers om te komen tot aantrekkelijke oevers. - Cultuurhistorisch onderzoek voor de verbinding met identiteit van de locatie. - Ontwerp studie naar aansluitingen naar bestaande Lingewijk. - Kwaliteitsteam is gestart met kwartiermaken. De aanmelding van het project voor een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (Crisis en Herstelwet) is door BZK gehonoreerd. In januari 2021 start de uitwerking hiervan.

		Gereed mei 2021 - Landschapsplan Lingeoevers - Rapportage cultuurhistorisch onderzoek - Kwaliteitsteam (advies bij gebiedsplan opgeleverd) - Schetsontwerp langzaam verkeer aansluiting Arkelsedijk – Lingewijk Opgestart mei 2021 - Bestemmingsplan met verbrede reikwijdte - Kostenraming langzaam verkeer aansluiting Arkelsedijk – Lingewijk Juni 2021 – februari 2022 - Ontwikkelaar van de locatie is failliet gegaan - Nieuwe ontwikkelaar gecontracteerd. - Kosten oeverontwikkeling bijgesteld (grotendeels bij ontwikkelaar) en verbinding Ontwerp en realisatie verbinding Arkelsedijk-Lingewijk bijgesteld (nieuwe raming inclusief herinrichting weg). - Nieuwe planning Stedenbouwkundigplan gereed juli 2022, bestemmingsplan december 2022, start bouwwerkzaamheden 2023
IJzergieterij	Transformatie van een bedrijfslocatie van een ijzergieterij naar een hoogwaardige woonwijk met een aantrekkelijk, uniek en onderscheidend woonmilieu, dat complementair is aan andere woonmilieus in de gemeente en de regio Drechtsteden.	<u>Ontwikkelfase:</u> • Vaststellen bestemmingsplan het ontwerpbestemmingsplan is ter inzage gelegd. Geplande vaststelling door raad: januari 2021 Het bestemmingsplan is vastgesteld. Hiertegen is beroep aangetekend bij de Raad van State. 4 februari 2022 is zitting geweest. <u>Ontwerp openbare ruimte:</u> • Het ontwerpproces is gepland voor 2022. De ambities van de Regio Deal worden in dit proces meegenomen. Ontwerpproces heeft door nieuw participatiebeleid enige vertraging opgelopen maar leidt niet tot vertraging totaalplanning. Nieuwe planning Q2-Q3 2022 <u>Uitvoering:</u> • Bouwrijp maken is gestart • Bouwvergunning is verleend • Woningen fase 1 en 2 (van 3) zijn nagenoeg verkocht • Uitvoering podium 2024-2025.

Innovatief personenvervoer over water (IPoW)	Verbinden van de oevers van de Drechtsteden en Gorinchem met schone, snelle, kleine boten gedurende renovaties van wegen (denk aan N3 en PaGo), bruggen (brug-incidenten) en tunnels, passend in de keten van openbaar vervoer en vervolg vervoer	Het vervoersplan is gereed en geeft aan waar de potentie ligt. Het vervoersplan is verder uitgewerkt naar een business case, een marketing plan en een onderzoek naar de commitment van bedrijven op deze pilot. Ondertussen zijn de eerste routes in een testvaart gevaren. Er zijn twee beschikbare boten die de eerste routes kunnen gaan varen. We starten met varen in juni 2022
Transferium Kinderdijk	De ontwikkeling van een transferium vertaalt zich in de katalysatorfunctie voor de grotere gebiedsontwikkelingen en het oplossen van één of meer maatschappelijke problemen (te veel toeristisch verkeer op het lokale wegennet en woningen op een gezoneerd bedrijventerrein). De realisatie van het transferium is een belangrijke stepping stone richting de introductie van aanvullend en innovatief personenvervoer over water. Verder zal het Transferium één van de toegangspoorten naar het Werelderfgoed Kinderdijk worden. Hiermee wordt het Werelderfgoed Kinderdijk ook onderdeel van de Drechtsteden als duurzaam toeristisch recreatief icoon van de waterdriehoek. Mede hierdoor zal het Transferium zorgen voor het versterken van de verbindingen tussen de Drechtsteden.	De feitelijke realisatie zal eind 2022 / begin 2023 moeten starten om een en ander tijdig gereed te kunnen hebben. Voor de feitelijke realisatie is onderscheid tussen het transferium (de parkeerplaatsen) en het ontvangstgebouw. De parkeerplaatsen kunnen binnen het huidige bestemmingsplan worden gerealiseerd, maar het ontvangstgebouw mogelijk niet. Voor de bouw van het ontvangstgebouw zal dus moeten worden gewacht op een nieuw bestemmingsplan. Dat kan ertoe leiden dat de parkeerplaatsen in de eerste helft van 2023 kunnen worden gerealiseerd en het ontvangstgebouw pas in de tweede helft van 2023 of later. Op basis van deze planning wordt het transferium dus pas in de tweede helft van 2024 volledig opgeleverd. Als parkeerterrein kan het al wel eerder in gebruik zijn.
Tweede en Derde Merwedehaven	Een bijdrage aan de herontwikkeling van twee watergebonden percelen op de Tweede en de Derde Merwedehaven. Met de herontwikkeling wordt beoogd om schuifruimte te creëren voor bedrijven (bij voorkeur nu al gevestigd in de regio) met een vraag naar watergebonden percelen en/of kadegebruik; clusterversterkende bedrijven met substantiële werkgelegenheidsontwikkeling in het kader van de Groeiagenda Drechtsteden en de daarin geformuleerde banenambitie.	Voor wat betreft het Peute terrein is inmiddels een belangrijke stap genomen doordat er – gekoppeld aan de verkoop van het Nedstaal terrein – een overeenkomst is gesloten over de koop van het terrein aan de Tweede Merwedehaven door de ROM-D. Het college van B&W heeft hiermee reeds ingestemd Voor wat betreft de Derde Merwedehaven en de mogelijke koop zitten we momenteel nog in de wachtkamer tot de provincie aangeeft wanneer (en onder welke condities) er concreet gesproken kan worden over verwerving.
Uitwerking Natuurambitie Grote Rivieren	Het ministerie van LNV heeft voor de grote wateren een Natuurambitie Grote Wateren. Deze natuurambitie heeft tot doel om te werken aan een robuust en veerkrachtig systeem in de grote wateren. Een van de wateren is het Rivierengebied. Voor het bovenstroomse deel van de Grote Rivieren is in de afgelopen jaren een uitwerking op de ambitie (Natuurverkenning Grote Rivieren) gemaakt. Deze ligt er nog niet voor het gedeelte ten westen van Werkendam (tot Rijn-Maasmonding).	Het product is gereed. Het betreft een uitgebreide PowerPoint met tekstuele onderbouwing. 7 april 2022 heeft een afsluitende webinar plaatsgevonden met daarin een presentatie van het product.

1. Overige projecten

Een tweetal projecten binnen de pijler Dynamische Oevers is financieel buiten de Regio Deal gelaten, wat betekent dat hier geen middelen aan zijn toegekend. De reden hiervoor is dat beide onderdelen nog onvoldoende concreet waren en/of dat er geen concreet project voor was ingediend. Dit betekent niet dat hier verder geen aandacht aan wordt en is besteed. Voor de volledigheid een korte update over beide onderdelen.

Rivier als Getijdenpark XL

- Voor het Programma Rivier als Getijdenpark XL (RaGXL) is een groeidocument opgesteld, Groeidocument 4¹ (Getijdenpark XL) (2021), dat als bron van inspiratie voor het programma en lopende en nieuwe projecten dient. Relevante projecten uit de Regio Deal kunnen de voordelen van het programma benutten, zoals benutting van het (bestuurlijke) netwerk, deelname aan workshops, benutting van landschap architectonische en andere kennis en ervaring, gezamenlijke financieringsmogelijkheden, etc. Lopende het project kan het project altijd aankloppen bij het kernteam, bijvoorbeeld met vragen over financiering, hulp bij het ontwerp, netwerk, etc.
- In het najaar van 2022 zal door de projectleider van het programma RaGXL een workshop worden georganiseerd met gemeente uit de Drechtsteden om de mogelijkheden voor getijdenparken in de regio te verkennen en waar mogelijk verder te concretiseren.

¹ RaGXL gebruikt hierbij de volgende onderliggende documenten:

- Intentieovereenkomst Rivier als Getijdepark (2015) en latere aanvullingen als basis voor de samenwerking;
- Het Landschappelijk Raamwerk (2016) als basis voor ontwerpprincipes;
- Groeidocument 3 (2018) als overzicht van stand van zaken van de projecten en doelen van het programma (dit groeidocument vervangt eerdere groeidocumenten 1 en 2)

Fietspaden

Het is de ambitie om extra werk te maken van de ruimtelijke kwaliteit, benutbaarheid en beleefbaarheid aan de Oevers nu en in de toekomst. Door de projecten in samenhang met elkaar te bezien is de verwachting dat we een betere kwaliteit kunnen bereiken. Deze stap wordt gezet in de zogenaamde Drechtlabs, waar gebiedsgericht door het Adviesteam is gereflecteerd op de projecten ten gunste van de Brede Welvaart in de regio. Hiervoor zijn alle gemeenten uit de regio Drechtsteden-Gorinchem uitgenodigd. Tevens is onderzoek verricht naar het maken van een zogenaamd "Drechoevertrack", een recreatieve verbindende route langs en aan de oevers van de Noord, Beneden Merwede, Wantij, Oude Maas en Sliedrechtse Biesbosch. Met dit laatste element wordt invulling gegeven aan het thema "fietspaden" uit de eerdere lijst met projecten.

2 Drechtlabs

Een in januari 2021 aangesteld adviesteam voor de pijler Dynamische oevers heeft expertise ingebracht om het beste uit ieder project te halen. Het Adviesteam Dynamische Oevers heeft in de oeverprojecten potenties voor ruimtelijke kwaliteit belicht.

De leden van het Adviesteam hebben een rondje langs de gemeenten gemaakt voor een nadere kennismaking. Daarnaast zijn er in juli en september 2022 gebiedsgerichte Drechtlabs geweest. Op een grote kaart van de regio Drechtsteden-Gorinchem hebben in deze sessies de projectleiders en bestuurders van de acht gemeenten hun plannen gepresenteerd aan elkaar en aan de leden van het Adviesteam. Deze werkvorm geeft ruimte voor het goede gesprek met elkaar. Ook in de afsluitende bijeenkomst is er weer gebruik gemaakt van de kaart. In deze sessie waren alle acht gemeenten aanwezig en hebben de leden van het Adviesteam hun bevindingen gepresenteerd, deze zijn ook te vinden in de Handreiking het Adviesteam: "Alles draait om water – wonen, werken en recreëren aan de oevers". Een aantal gemeenten gaf aan al aan de slag te zijn met de adviezen uit eerdere sessies.